

L. Domonville de la Cour:

Beslutningernes Frijsorganisation.

25. 3. 1930.

BESÆTNINGERNES KRIGSORGANISATION.

I Efteraaret 1928 havde jeg den Ære her i Selskabet at holde et Foredrag om Artilleriskolen 1928. Ved denne Lejlighed kom jeg ogsaa ind paa at omtale nogle Betragtninger, som jeg havde fremsat i Generalrapporten for det Skib jeg havde været Chef for, "Olfert Fischer", og jeg pegede paa en Del, efter min Mening, alvorlige Mangler ved Besætningernes Krigsorganisation og anbefalede en Revision af Rullereglementet. Chefen for Øvelseseskadren 1928 tog Spørgsmaalet op i sin Generalrapport, og Resultatet blev, at Ministeriet i Efteraaret 1928 nedsatte et Udvalg til Revision af Rullereglement, Normal-Generalrullen, og Bemandingsreglementer for samtlige Skibe, med den daværende Chef for Flaadestationen, Kontreadmiral Topsøe-Jensen, der havde været Chef for Øvelseseskadren 1928, som Formand.

Dette Udvalg til Revision af Rullereglementet, (som jeg i det følgende blot vil benævne Udvalget) indsendte i Foraaret 1929 et Forslag til Nyt Rullereglement samt til Normal-Bemandingsreglement for Orlogsskibet "Peder Skram", der skulde udrustes i Sommeren 1929. Ministeriet approberede disse Forslag til Prøve til Udtalelse fra Chefen for Peder Skram og fra Chefen for Øvelseseskadren 1929. Udvalget har efter Eskadretogtet haft Lejlighed til at gøre sine Bemærkninger til Chefen for Øvelseseskadren og Chefen for Peder Skrams Udtalelser, og endelig er Udvalgets Bemærkninger atter blevet kommenterede af Marinestaben og tilsidst af Viceadmiralen. Saaledes behandlet er Sagen nu gaaet tilbage til Marineministeriet, der antagelig vil sanktionere dette af alle Parter anbefalede Forslag, nemlig at Rullereglementet prøves endnu en Gang med de forskellige ^{mindre} Ændringer, der er tilgaaet det oprindelige Forslag, — inden Rullereglementet fastslaas.

Saavidt er Sagen kommet i de halvandet Aar, der er forløbet, siden den startedes; imidlertid vil kun de Officerer, der har siddet i Udvalget eller i de Sagen behandlede Stabe, eller som i afvigte Sommer har været udkommanderet med "Peder Skram", været bekendt med

Sagen, og jeg har derfor fulgt den Opfordring, som Selakabets Formand har rettet til mig om at give en Redegørelse for Sagen paa dens nuværende Standpunkt. Da Ministeriet endnu ikke har truffet sin Afgørelse, som antagelig tidligst vil frelægge efter "Herluf Trolles" Togt i Sommer, har jeg erholdt Ministeriets Bemyndigelse til allerede paa nuværende Tidspunkt at redegøre for Sagen.

Det første, Udvalget tog fat paa, da det begyndte sit Arbejde i Efteraaret 1928, var en Undersøgelse af, hvorledes Betingelserne er for under Mobiliseringsforhold at faa indkaldt det værnepligtige Mandskab, som man har uddannet, - idet man indenfor Udvalget mente at have Anledning til at formode, at dette Forhold trængte til at gennemgaas.

Som bekendt faas det Personel, der skal aftjene sin Værnepligt i Marinen, fra Sessionerne med eller uden Befarenhedsvedtegning. For det Personels Vedkommende, der er uden Befarenhedsvedtegning, er tillige angivet den Værnepligtiges civile Livsstilling. Værnepligtige med Befarenhedsvedtegning er jo altid Søfolk eller har været det.

Endvidere gives alle Værnepligtige ^{til} Marinen en Vedtegning K, I eller K, II.

K I angiver, at den Værnepligtige er fuldt tjenestedygtig, K II, at den Værnepligtige er mindre tjenestedygtig, uden dog at være ⁵kasabel.

I §4 af det hidtil gældende Rullereglement stod anført, at kun de Poster, som absolut kræver Anvendelse af Søfolk skal besættes med ~~saadanne~~ Værnepligtige med Befarenhedsvedtegning, medens Resten af Posterne skal besættes med Værnepligtige uden Befarenhedsvedtegning.

Udvalget har i denne Bestemmelse set et Udtryk for, at man imsaaa vid Udstrækning som mulig ønskede Besætningerne sammensat af Værnepligtige, som man kunde gøre Regning paa at faa ind i Tilfælde af Mobilisering. Søfolk kan man ikke gøre Regning paa at faa ind under Mobilisering, og Bestemmelsen om at kun de Poster, som absolut kræver Anvendelse af Søfolk, skal besættes med saadanne, og at alle de øvrige Værnepligtige af Besætningen skal være uden Befarenhedsvedtegning vidner om, at Udvalgets Opfattelse er rigtig.

Imidlertid er der en Kategori af Værnepligtige uden Befaren-
hedsvedtegning, som er lige saa usikker at faa fat paa ved Mobili-
sering som de Befarne, — og, det er Søfolk, som endnu ikke har sej-
let tilstrækkelig længe til Søs til at faa Befarenhedsvedtegningen,
eller som har mistet deres Søfartspapirer, men som er Søfolk eller
Fiskere paa langsejlende Fiskefartøjer, og som efter Aftjeningen
af Værnepligten atter gaar til Søs.

Disse Folk kommer ind fra Sessionerne uden Befarenhedsvedtegning,
opført som K I eller K II og med Angivelse af civil Livsstilling:
Sømand eller Fisker i søgaaende Fartøj; denne Kategori Værnepligtige
har været anvendt i Marinen ^{ganske} i Flæng med andre Værnepligtige uden Be-
farenhedsvedtegning. Ovenikøbet har det været særlig foretrukne Folk,
— efter hvad ^{Overinspektøren} ~~Chefen~~ for Kontoret for Værnepligtssager har udtalt for
mig, var det netop den Slags Folk, som Skibscheferne var saa glade for
— men Skibscheferne tænkte ikke paa, at en stor Del af de Værneplig-
tige, ^{der} uddannedes i relativt vigtige Bestillinger i deres Skibe,
vilde de ikke faa om Bord ved Mobilisering.

Efter Oplysning fra Kontoret for Værnepligtssager ^{indkaldes} aar-
lig ca. 250 Mand (eller 25% af Værnepligtsbehovet) af denne Klasse Vær-
nepligtige — altsaa af Søfolk, ^{der} som endnu ikke har faaet Befarenheds-
vedtegning.

For at faa en Ende paa dette Forhold, foreslog Udvalget, at Kate-
gorien ^{Værnepligtige} ~~K~~ uden Befarenhedsvedtegning skulde deles i 2 Grupper, een
Gruppe, der skulde benævnes EK (den gamle Benævnelse for dem, der var
udtaget til "egentlig Krigstjeneste"), og denne Gruppe skulde bestaa
af ^{Værnepligtige} ~~de K~~ uden Befarenhedsvedtegning, hvis civile Livsstilling bød
en vis Garanti for, at de forblev i Landet, — og en anden Gruppe, —
ogsaa ^{Værnepligtige} ~~K~~ uden Befarenhedsvedtegning, men med Livsstilling Søfolk
eller Langsejlad-Fiskere. Denne Gruppe foresloges benævnt Søvante.

Udvalgets Forslag gik da ud paa, til Tjeneste i alle Skibe, der
udrustes til Krigsuddannelse, i størst mulig Udstrækning at anvende
EK(ere), medens de "Søvante", som vi faar ind fra Sessionerne, anven-
des i Skibe, udrustede til særligt Øjemed, saasom Inspektionsskibe,
Opmaalingskibe o.s.v.

Imidlertid anser man det for nødvendigt, at der i hvert Orlogsfartøj, ~~der udsendes paa Togt~~, haves en Stamme af virkelige Søfolk, dels til Besættelse af saadanne Poster, der absolut kræver Sømandsuddannelse, dels til Udførelse af forefaldende Matrosarbejder.

Udvalget foreslog at fastsætte Antallet af Befarne til et Orlogsskib til 22, nemlig 5 til hvert Vagtskifte + 2 Frigængere (1 Vandmand og 1 Dagvagt).

Endelig er der en sidste Kategori af Værnepligtige, nemlig saadanne Folk, hvis Virksomhed i det civile Liv ogsaa kommer til Anvendelse i Militærtjenesten; det er Folk som Maskinister, Fyrbødere, Radiotelegrafister, Underlæger m.m.. Disse Folk benævnes andre Værnepligtige.

Der er ^{altsaa} ~~altsaa~~ ^{4 Kategorier af} 4 Kategorier Værnepligtige :

1. Befarne, : Værnepligtige med Befarenhedsvedtegning.
2. EK (der kan være EK I eller EK II): Værnepligtige uden Befarenhedsvedtegning og med Livsstilling, der knytter dem fast til Hjemlandet.
3. Søvante, : Værnepligtige uden Befarenhedsvedtegning, med Livsstilling Søfolk eller Langsejls-Fiskere.
4. Andre Værnepligtige, : Værnepligtige med særlige Livsstillinger, hvis Funktion finder Anvendelse i den militære Tjeneste.

Det næste Spørgsmaal, Udvalget beskæftigede sig med, inden man tog fat paa selve Rullereglementet, var Besætningernes ~~er~~ Fuldtallighed. Vi har jo af økonomiske Grunde været inde paa at sejle med reducerede Besætninger, til stor Skade for hele Organisationen om Bord og derigennem for Krigsuddannelsen. Den paatænkte Revision af Rullerne, der isændnu højere Grad end tidligere skulde bringe de krigsmæssige Hensyn i Forgrunden, vilde lade dette uheldige Forhold træde endnu grellere frem.

Udvalget paaviste, at det, der sparedes ved de reducerede Besætninger, var ~~sa~~ ^{Betragning} forholdsvist lidet i Forhold til hele ~~Besætningen~~ ved

et Togt, og understregede som sin Opfattelse, at man vilde have større Udbytte af et Togt med fuld Besætning end af et Togt, af nogle faa Dages længere Varighed, med reduceret Besætning. Man foreslog da, at der for Skibe, udrustede til Krigsuddannelse, kun skulde eksistere 1 Bemandingsreglement, — Normal-Bemandingsreglementet, der var lig Krigsbemandingsreglementet.

For Skibe, udrustede i særligt Øjemed skulde Bemandingsreglementet opbygges med ~~disse~~^{de} særlige Øjemeds Krav for Øje,

Det vil heraf fremgaa, hvilke der var Udvalgets Grundsætninger :

At der skelnedes imellem 1) Skibe udrustede til Krigsuddannelse

2) Skibe udrustede til særlige Øjemed.

De første skulde have fuld Krigsbesætning, saavidt muligt bestaaende for den værnepligtige Dels Vedkommende af Folk,; hvis Nærværelse i Landet undet Mobiliseringsforhold kunde forventes.

De andre^{Skibe} kom i anden Række; deres Besætninger kunde reduceres efter det særlige Øjemeds Natur, og de Værnepligtige kunde tages af, hvad der blev til overs fra Skibene til Krigsuddannelse.

-----000000000-----

Efter at disse Hovedprincipper var fastslaaede^{laede}, gik Udvalget i Kast med selve Rullereglementet. Det var særlig Kamprullerne — Klartskibsrollen og Aarvaagenhedsrollen, som man ønskede at underkaste en Revision. I begge disse Ruller ønskede man navnlig 2 Ting tilvejebragte :

1. En mere effektiv Udkigstjeneste.

2. En bedre Sikkerhedstjeneste.

(Herved forstaas den Tjeneste, der bestaar i Imødegaaelse af Brande^{by} Havarier af enhver Art).

Hvad Udkigstjenesten angaar, da er det navnlig Hensynet til Undervandsbaade og Luftfartøjer, der har foraarsaget Kravet om en mere effektiv Udkigstjeneste.

I den hidtidige Klartskibsrolle, samt i Aarvaagenhedsrollen, der ^{ogsaa} anvendtes om Dagen, naar man ventede U-Baadsangreb, var der, som det vil erindres, kun ansat nogle faa Udkig.

Saaledes som Forsvaret mod U-Baadsangreb efterhaanden er blevet organiseret, er der imidlertid meget at passe paa. Der skal ikke alene holdes Udkig efter Periskoper og Torpedokølvand hele Horizonten rundt, men der skal tillige holdes Udkig efter Signaler fra hver af Torpedobaadene i Nærdækning^{uden} og eventuelt Fjerndækning, efter Luftfartøjerne i Flyverdækningerne og efter Skibene i egen Linie, som pludselig kan give Drejesignaler for Undervandsbaadsangreb. Man søgte da, at supplere de faa Udkig, man havde, ved at lade A.T.-Skyts- og A.L.-Skyts-Besætningerne holde Udkig fra deres Pladser ved Kanonerne, men denne Udkigstjeneste havde ingen rigtig Art. Der trængtes til en fast^{præ} Organisation.

Resultatet^{var nemlig} blev, at det var Chefen og hans Officerer, der var Hovedudkig. Enhver, der har sejlet som Chef, vil vide, hvor lidt man under Øvelserne regnede med Udkiggene; det gjaldt om selv at passe paa. Dette er selvfølgelig forkert. Hver Officer har i Forvejen sine specielle Hverv, og navnlig Chefen maa være saaledes stillet, at han fuldt ud kan cfre sig for Skibets Førelse under Kampen. Det galder derfor om at skabe en saa effektiv Udkigstjeneste, at Chefen kan vide, at han vil blive underrettet i saa god Tid om ethvert overraskende Angreb paa Skibet, — hvad enten det nu er U-Baadsangreb, Flyveangreb eller Jagerangreb, — at han i Tide kan manøvrere for Angrebet og iøvrigt træffe sine Modforanstaltninger. Dette kan kun opnaas ved en betydelig Forøgelse af Udkiggenes Antal, ved en god Udrustning af dem, og ved en god Instruktion og Træning.

Da Pladsforholdene ombord ikke tillod nogen Forøgelse af Besætningerne, maatte man søge ved en Omgruppering af Mandskabet at skaffe det fornødne Antal Udkig; idet man gennemgik de forskellige Poster og søgte at udfinde de Folk, som kunde forrette Udkigstjeneste i Forbindelse med deres øvrige Klartskibstjeneste.

Man har da organiseret følgende Udkigstjeneste under Klartskib :

Om Dagen.

1. Ledere af Udkigstjenesten : 2 Søminestremestre.
2. U-Baads-Udkigge : 12 Mand, det er de tidligere udsatte
3 Udkigge + 9 Søminører (efter Klargøring af Torpedoapparaterne.)
3. Luftfartøjsudkigge: Besætningerne til A.L.Kanonerne.
4. Udkig efter egen Torpedobaadsdækning : 9 Artillerister fra A.T.Skytset;
ved deres Kanoner.
5. Udkig efter egen Luftfartøjsdækning : 3 - 6 Artillerister fra A.T.Skytset;
ved deres Kanoner.
6. Udkig efter Skibe af egen Skibsgruppe : 3 Artillerister fra A.T.Skytset;
ved deres Kanoner.
7. Saalønge Artillerikamp ikke foregaar eller er under Forberedelse ~~i Mærset~~, holder ^{tillige} Artilleribesætningen i Mærset Udkig efter fjendtlige Skibe, Fartøjer og Torpedokølmænd.

Kernen i denne Udkigsorganisation skal være de 2 Ledere og de 12 U-Baads-Udkigge, thi saasnart en Artillerikamp begynder, beslaglægges det øvrige Udkigspersonel af deres Virksomhed ved Artilleriet. Men under en Artillerikamp vil man heller ikke marchere med de nævnte Dækningsstyrker, i ethvert Tilfælde ikke med Torpedobaadsdækning.

Lederne, U-Baadsudkiggene og saa mange af de andre Udkigge som muligt skal være forsynede med Kikkerter; ^{U-Baads} Udkiggene tillige med et Lydsignalapparat.

Om Natten. fordeles Projektørgaster og Besætninger til A.T.- og A.L.-Skyts til Udkigstjeneste efter Torpedofartøjer.

Hvad der vil spille en stor Rolle for Opnaelse af en effektiv Udkigstjeneste er en indgaaende Instruktion af Udkiggene. Disse maa lære, hvorledes et Undervandsbaadsangreb, Torpedobaadsangreb eller et Flyverangreb bliver ført ind; hvorledes der forholdes over-

for et saadant Angreb, ved Avertering fra Dækningen, Signaler og Manøvrering fra de andre Skibe i egen Linie, Af- eller Tildrejning med eget Skib. De skal kende de Signaler, hvormed Fartøjerne i Dækningen eller Skibene i egen Linie meddeler Angreb. De skal lære at angive og opgive Retning til et Maal, i Praksis lære at skelne Periskoper og kende Torpedokølvand; de skal lære at bruge deres Kikkerter. Da det med Udkiggene saavel til Klartskib som til Krigsvagt-rullerne tilsammen drejer sig om ca. 60 Mand, er det et ikke ringe Uddannelsesapparat, der maa sættes i Scene, og som skal føjes til al den øvrige Uddannelse ombord, -- men man kan ikke komme uden om det; Skibets Eksistens kan komme til at afhænge af denne Uddannelse.

Et nødvendigt Krav, som ikke maa glemmes, er, at de Folk, som anvendes som Udkig, skal have gode Øjne og et vist Mindestemaal af Intelligens.

Det andet Krav drejer sig om en Forbedring af Sikkerhedstjenesten.

I det tidligere Rullereglement eksisterede der som bekendt en Brandrulle for hvert Kvarter; hvis der opstod Brand, hvad enten det skete under Kamp eller andre Forhold, blev der gjort Brandsignal, og det Kvarter, der blev varskoet til Brandstedet, forlod deres Klartskibsposter og gik til Slukningen af Branden. Det var en Reminiscens fra Fregattiden, da man kæmpede med det ene Batteri og slukkede Branden med Besætningerne fra det andet Batteri, der ikke var i Aktivitet. Til Udbedring af mindre Havarier havde man den saakaldte Brandpatrouille paa en halv Snes Mand, der skulde begive sig til de Steeder, hvor Havarier indtraf og udbedre dem.

Begge disse Organisationer var meget antikverede. Selv om en Brand opstaar, maa Skibet kunne vedblive at kæmpe, og ikke alene med Halvdelen af sit Skyts -- og Brandpatrouillens Virksomhed vanskeliggøres ved Skibets Inddeling i mange Rum, der under Kamp er aflukkede fra hverandre.

Fra Søkrigslitteraturen er det bekendt, hvor stor Nytte en organiseret Sikkerhedstjeneste har gjort under mange Forhold; og det var Udvalget bekendt, at man i de fleste Mariner har organiseret en saadan Tjeneste.

Man foreslog derfor en Inddeling af Skibene i Sikkerhedssektioner, for Orlogsskibenes Vedkommende, 5. Til hver Sikkerhedssektion knyttet en Sikkerhedspatrouille, som skal imødegaa Brande, Lækager og andre Havarier indenfor Sektionen. Sikkerhedspatrouillerne skal uddannes i Brug af :

Brandslukningsmateriel
Læktætningsmateriel
Løsningsmateriel
Materiel til at sætte Ammunitionsmagasiner under Vand
Nødbelysningsmateriel
Gassikringsmateriel
Forskelligt andet Sikringsmateriel.

Sikkerhedssektionerne er som nævnt 5 i et Orlogsskib;

1' og 2' er over Panserdækket, henholdsvis Forskib og Agterskib,

3' Sektion bestaar af Forskibet under Panserdækket

4' Sektion bestaar af Fyrpladser og Maskinrum

5' Sektion bestaar af Agterskibet under Panserdækket.

Sikkerhedspersonellet er sammensat af følgende Personel :

Næstkommanderende, som har Overledelsen
Banjermester
Den tidligere Brandpatrouille
De tidligere Skildvagter ved vandtætte Døre
De tidligere Lanternevagter
Den Del af Maskinbesætningen, som er tilovers naar alle Poster paa Fyrpladser og i Maskiner er fuldt besatte.
(Under Klartskib er der altsaa kun 1 Maskinvagtshold)

Ialt bestaar Sikkerhedspersonellet af 30 Mand, 6 Mand pr. Patrouille. I Spidsen for hver Patrouille staar en Befalingsmand eller ligestillet.

Opstaar der Brand eller indtræffer der Havari i en Sektion, tager den paagældende Sikkerheds^{patrouille}sektion Affære. Som Hjælpemandskab assisterer det ⁱⁿudenfor vedkommende Sektion beskæftigede Personel i saa stor Udstrækning, som det kan undværes ^{fra}for Kamptjenesten.

Om fornødent kan Assistance rekvireres fra Nabosektionerne.

Denne Organisation kræver en ikke ringe Uddannelse af Sikkerhedspersonellet.

Det skal være kendt med samtligt i Sektionen og Nabosektionerne værende Brandsluknings- og Løsningsmateriel, med Anvendelse

X af Forstøtnings- og Lækstopningsmateriellet; det elektriske ^{med} materi-
el for at imødegaa Kortslutninger o.s.v.; og med Brugen af Mate-
riellet i de ved Sektionerne værende Værktøjsskabe.

Dette er atter en ny Uddannelsesgren; - den er hidtil blevet
forsømt, men den er af stor Vigtighed, saafremt man ikke vil staa
hjælpeløs under en Kamp, naar Træfferne mel~~der~~ sig.

Endelig er Sanitetstjenesten omlagt. Man gaar ud fra, at
det næppe vil være muligt under selve Kampen at transportere Saare-
de til Lazaretterne, man at maa vente hermed til efter Kampen eller
til en Kamppause, i hvilken man kan aabne vandtætte Døre og Panser-
lugerne. Under selve Kampen ^{maa} skal Sanitetspersonellet indskrænke sig
til at bringe Saarede en første Hjælp.

Man har derfor foreslaaet følgende Organisation :

X Officersmessen og Dækofficersmessen indrettes som Lazaret-
ter. Efterat Lazaretterne er klargjorte, tager Overlægen, 1 Un-
derlæge, 1 Sygepasser og Halvdelen af Hjælpepersonellet Station un-
der Panserdækket paa Agterbanjerne, rede til at yde den første Hjælp
til Agterskibets Personel. Reservelægen, 1 Underlæge, 1 Sygepasser
og den anden Halvdel af Hjælpepersonellet tager Station under Pan-
serdækket i Nærheden af Centralkommandopladsen, rede til at yde den
første Hjælp til Personel i Forskibet.

X Fra disse to Lægevagtsstationer kan der udsendes Sanitets-
patrouiller, bestaaende af 1 Underlæge og et Par Mand til at yde den
første Hjælp over Panserdækket.

X Saavel Sanitetspersonel ^{til} som alt øvrigt Personel ^{i Skibet} skal indøves
i at yde første Hjælp til Saarede, og Forbindskasser skal være
anbragt paa passende Steder i Skibet.

Som tidligere nævnt har Udvalget bestræbt sig for — til-
trods for Tilvejebringelsen af den forøgede Udkigstjeneste og for
Sikkerhedstjenesten — ikke at forøge Besætningens Størrelse .
X Dette er lykkedes, idet Peder Skrams Bemandingsreglement ^{kan} foresloges
forøget med 2 Værnepligtige; men denne Forøgelse skyldtes ikke Revi-
sionen af Rullereglementet, men Tilkomsten af nye Instrumenter ved
Ildledelsen; ^{Tilkomsten af disse nye Instrumenter} som vilde have krævet denne Forøgelse med 2 Mand, og-
saa hvis Rullereglementet ikke var blevet revideret.

Udvalget foreslaar, at saafremt der ved Sikringsstyrkens For-
mering møder et større Antal Værnepligtige end paaregnet, tildeles
der hvert Skib en Reserve, bestaaende af et Antal Værnepligtige
udover det i Normal-Bemandingsreglementet opførte.

I Klartskibrullen fordeles Halvdelen af dette Reserveperso-
nel til Sikkerhedspatrouillerne, Halvdelen til Sanitetspatrouiller-
ne.

(Marinestaben har i sine Udtalelser til Forslaget foreslaaet
at fikserer Størrelsen af dette Reservepersonel til 10% af Besætning-
gen, samt at der vedføjes den Bestemmelse, at dette Reservemandskab
skal udtages af Personel, der har faaet Uddannelse i samme Skibe
eller Skibstype.

Udvalget kan være enig med Marinestaben)

Klartskibs-Kampberedskabet skal som hidtil anvendes, under
Dagkamp mod Overfladefartøjer, eller naar saadan Kamp kan forventes.

Men det nye Rullereglement foreskriver ogsaa, at Klartskibs-
Kampberedskabet skal anvendes om Natten, under Kamp med Overflade-
fartøjer, eller naar saadan Kamp kan forventes.

Den gamle Aarvaagenhedsrulle bortfalder ganske og aldeles.

Jeg personlig har altid betragtet den som en "Fredsrulle", og jeg
har altid tvivlet paa, at nogen Skibschef vilde imødesee og imødegaa
et Torpedobaadsangreb med Halvdelen af Besætningen tilkøjs,
og kun Halvdelen af Skytsæt og kun Halvdelen af Projektørerne besat.
Dermed skaber det nye Rullereglement Betingelser for Lampelser i
Nat - Klartskibsvagten, idet man kan overgaa til det, som Regle-
mentet benævner Nat-Krigsvagt, under hvilket Skibet er klargjort
til Kamp, men hvor Chefen, alt efter Forholdenes Natur, kan lade
større eller mindre Dele af Besætningen slange i Nærheden af deres
Kampposter. Natkrigsvagten er altsaa et elastisk Begreb. Det er
muligt, at man kun holder 1 Mand vaagen ved hvert Stykke Skyts, medens
Resten af Skytsbesætningen slanger; ligesom ved Projektørtjenesten,
Sikkerhedstjenesten o.s.v. Men Udkigstjenesten og Forbindelsestje-
nesten maa altid være fuldt effektive.

Skibschefen
Hvis man vil gøre op til selve Klartskibs-Kampberedskabet
man afhænger af Forholdenes Natur.

Hvis et Skib under Krigsforhold maa ligge ude under Forhold, hvor Nat efter Nat Angreb kan forventes, vil Tjenesten ^{med dette Kampberedskab} selvfølgelig kunne blive i høj Grad anstrengende for Besætningen. Det er ikke mere, end hvad man kan vente af Krigen,. Men da det er nødvendigt at holde Besætningen saa frisk og kampdygtig som mulig, maa man om Dagen skaffe dem den Hvile, som den ikke kan opnaa om Natten.

Artillerikamp eller Dag-Angreb af Torpedobaade kan om Dagen ikke komme saa overraskende som om Natten. Derimod kan Angreb af U-Baade og Luftfartøjer komme Overraskende om Dagen. Man maa derfor om Dagen have et Kampberedskab, der kan træde i Kraft øjeblikkelig i Tilfælde af U-Baads-eller Flyverangreb. Hidtil har man anvendt Aarvaagenhedsrullen hertil, tillempet efter Dagforhold. Men da den oprindelig er skabt som en Nat-Rulle, har Organisationen været løs, idet den som Dag-Rulle ikke var fastlagt i Rullereglementet.

Det nye Rullereglement skaber en Dag-Krigsvagt, der er Kampberedskabet om Dagen overfor U-Baade og Flyvere, Ligesom den gamle Aarvaagenhedsrulle lægger den kun Beslag paa den ene Halvdæl af Besætningen, saaledes at den anden Halvdæl kan hvile.

Skibet er klargjort til Kamp; alt A.T-Skyts og A.L-Skyts med tilhørende Magasiner er fuldt besat.

Endvidere er der etableret en Udkigstjeneste af samme Omfang som under Klartskib (Talrige U-Baads-ogFlyver-Udkig, samt Udkig efter egne Dækningsstyrker og egne Linies Skibe), Men svært og mellemsvært Skyts med tilhørende Besætninger er ikke besat. Af disses Personel tages Besætningerne til de halve A.T- og A.L-Kanoner, samt til Halvdelen af Udkigsposterne. Sikkerhedstjenesten besættes ikke (undtagen Skildvagter ved de vandtætte Døre). Derved frigøres de af Maskinpersonellet, der under Klartskib anvendes ved Sikkerhedstjenesten, saa at der bliver 2 Maskinvagter.

Klartskibsrollen, Dagkrigsvagten og Natkrigsvagten er altsaa de Kampberedskabs-Ruller, som det nye Rullereglement foreslaar, og Rullereglementet foreskriver endvidere, at disse Ruller skal følges under de afsluttende, krigsmæssige Øvelser. Dette vil selvfølgelig medføre, at Besætningerne under disse udsættes for de samme Strabadser, den samme Mangel paa Nattesøvn, som under Krigsforhold.

Udvalget fik disse Udtalelser tilstillet for at kunne gøre sine Bemærkninger dertil, og kunde tiltræde samtlige Ændringsforslag paa et nær.

Dette gik ud paa at tage Befalingsmænd og faste Menige, der jo skaffer i Grupper for sig, ud af Baksinddelingen, saaledes at denne kun skulde omfatte de værnepligtige Menige. Udvalget anførte hertil, at — selv om man som et Offer til Tidsaanden ^{der} var overgaaet til at lade den faste Besætning skaffe i Grupper for sig, — burde man fastholde den hidtidige Baksinddeling og ovenikøbet stræbe ^{efter} at knytte Bakkerne saa tæt sammen som muligt og benytte dem samlet, hvor det kunde lade sig gøre, for at det faste Mandskab paa rette Maade kunde blive Foregangsmænd for de værnepligtige.

Derimod kunde Udvalget ganske tiltræde et Forslag fra Peder Skram om en anden Fordeling af Søofficererne til Vagtskifterne. Hidtil har det været saaledes, at 1 Søofficer var Baksøfficer for Kg.Kvt.'s Artilleribakker, en anden Søofficer for Dr.Kvt.'s Artilleribakker og en tredje Søofficer for de faatallige Matrosbakker af begge Kvaterer. Chefen for Peder Skram foreslog, at der sattes en Søofficer som Skifteofficer for hvert Skifte, som altsaa kom til at bestaa af saa og saa mange Artilleribakker og 1 Matrosbakke. Udvalget tiltraadte dette, idet man foreslog, at Skifteofficeren samtidig blev Baksøfficer for sit Skiftes Bakker, — Begrebet Baksøfficer var bortfaldet i Peder Skrams Forslag —, ^{og} ~~men~~ samtidig foreslog Udvalget en Omlægning af Søofficerernes Vagt, saaledes at en Skifteofficer altid gjorde Vagt med sit Skifte, undtagen paa Dagvagten, som Dagvagtsofficeren tager. ^{Denne ordning} Dette kan i et Orlogsskib med 5 Vagtchefer let lade sig ^{gøre} ~~gøre~~.

Samtidig med atvindsende sine Bemærkninger til Udtalelserne fra Eskadren og Peder Skram har Udvalget føjet et Par nye Forslag til sine tidligere :

Det første gaar ud paa, at der gives Intendanturpersonellet Undervisning i Anvendelse i Kodebogens Brug — ikke ^{alene} paa Togtet men ^{ogsaa} paa et Kursus i Land, — med det for Øje, at kunne anvende dette Personel ved Chiffrering og Dechiffrering af Kodetelegrammer.

Dette hænger sammen med, at man i Klartskibsrollen har sat

Proviantmester og Proviantassistent, der tidligere var sat til at være paa Centralkommandopladsen - til at være til Disposition for Chefen, til Notater, Meldingstjeneste o.s.v. Chefen havde i den tidligere Klartskibrulle iggen til sin Assistance.

Saafrømt der under Kamp indløber eller skal afsendes Kode-telegrammer, vil Chefen ikke have nogen Hjælp dertil.

Alle Officerer er i Aktivitet, -- kun Vagtchefen er til en vis Grad til Chefens Disposition, men da denne Officer tillige er Navigationsofficer, Torpedofficer og Signallofficer, tør man næppe næppe lægge Beslag paa ham til Chiffrering og Dechiffrering af Kodetelegrammer under selve Kampen. Det forlyder, at de engelske Skibshefer under Jyllandsslaget stod med Lommerne struttende af uchiffrerede Telegrammer, og man skulde dog have troet, at disse Skibe havde været forsynet med tilstrækkeligt Personel. Men ganske sikkert kan danske Skibshefer komme i en lignende Situation.

Der er vel næppe nogensomhelst Sandsynlighed for, at der kan blive udkommanderet en Officer til med Skibene, saa Udvalget har ment at det vilde være den bedste Udvej at oplære Intendanturpersonellet til denne Tjeneste. Ialtfald vil de kunne overtage Dechiffreringen af indløbne Telegrammer, og dette er vel nok det vigtigste. Saa længe Kamp ikke foregaar, kan man selvfølgelig anvende Officerer.

Marinestaben og Viceadmiralen har taget meget stor Afstand fra dette Spørgsmaal, uden at stille nogen anden Udvej i Udsigt.

Det andet Forslag, som Udvalget er kommet med, er at samle de 12 U-Baads-Udkig i en Udkigscentral ovenpaa Mærset.

Som bekendt bør man under en Artillerikamp helst ikke have Personel staaende ubeskyttet, derfor tager vi vore A.T-Skytter og A.L-Skytter under Panser saasnart Artillerikamp^{en} begynder.

Har anført i sin Beretning om Jyllandsslaget med Grand-Fleet

Literaturen fra Verdenskrigen bekræfter dette. Jeg erindrer en Passus fra den russiske Liaison-Officer ved Grand-Fleet, Kommandør von Schoultz, senere Chef for den firske Flaade. Han overværede Jyllandsslaget ombord paa Slagskibet "HERCULES", og fortæller, at ved den første Salve forsvandt hver Sjæl fra Dækket. Han selv overværede Slaget ^{som eneste Mand paa} fra ~~øverste~~ Kommandobro og omtaler det ejendommelige ved at se det store Skib skydende frem med vældig Fart udspydende Salve paa Salve uden at man saa et Menneske paa Dækket. Egentlig talt, udtaler Kommandør Schoultz vilde han

have iagttaget Slaget fra Mærset, hvor der var bedre Udsigt, men der var ikke Plads til ham deroppe, fordi de Pladser, som ikke var optaget af Ildledelsespersonellet, var optaget af U-Baads-Udkigge. Det var egentlig talt denne Udtalelse, der bragte Udvalget paa Tanken om at anbringe en Udkigscentral ovenpaa Mærset. At have de 12 Udkig stænde udækkede paa Projektørplatformene vilde være uheldigt. De vilde antagelig hurtig blive bortfejede af Granatsplinter. Mærset er fuldt optaget af Ildleder-Personellet og kan ikke rumme en Mand mere. Man fandt derfor paa at benytte Pladsen ovenpaa Mærset. Man er der saa nogenlunde under Dækning, idet det nedenunderværende Mær dækker mod Granatsplinter, saa at kun en Fuldræffer i Masten eller Mærset kan blive skæbnesvanger. Udvalget formaaede Orlogsværftet til at foretage en orienterende Beregning af, hvad det vilde koste at forstærke Mærstagnet tilstrækkelig til, at det kunde bære 13 Mand, 12 Udkig og 1 Leder, forsyne det med et Gelænder og Broklæde samt en rundgaaende Bænk, hvorpaa Udkiggene kunde sidde, og en central Siddeplads til Lederen med Taletragt til Mærset.

Bekostningen vilde andrage ca. 1500 Kr. hvilket ikke skulde anses for uoverkommeligt, naar man derved fik en ideel Plads for Udkiggene.

Forslaget har været til Udtalelse hos Marinestaben og Viceadmiralen, som billiger Princippet, men mener at Udkiggene vil være for udsatte for Vejr og Vind paa den foreslaaede ^{Installation} ~~Standplads~~ og foreslaar denne erstattet med et lukket Glashus ovenpaa Mærset med Plads til 6 Udkig og en Leder.

Udvalget befrygter, at denne betydelig dyære Installation vil spænde Ben for hele Ideen. Vore Udkig har, lige siden H-T. Typen fremkom, staaet udsat for Slud og Regn paa Projektør-Standpladserne med deres kun knæhøjde Broklæde, — vi kender alle disse Udkig, der staaer og fryser og skrutter sig og intet ser, derimod — siddende ovenpaa Mærstagnet, dækket af et Broklæde til Øjehøjde, støttende Kikkerten mod Gelænderets øverste vandrette Stang, vilde Udkiggene have en ideel Plads, hvor der ikke vilde være mere Træk end bag en Torpedobaads-bros Broklæde.

Jeg er ovenikøbet tilbøjelig til at tro, at et Glashus vilde vise sig ret upraktisk, thi i fugtigt Vejr vilde Glassene blive vaede og uigennemsigtige, og under Kamp maatte man antagelig skyde Glasvind

øerne ned, da de ellers vil springe ved Skydningen.

Naar der yderligere følger den Mangel med Glashuset, at Udkigge-
nes Antal maa ^{til} halveres, finder jeg dette uheldigt. 12 Udkig under Kon-
trol og Ledelse giver en bedre Udkigstjeneste end det halve Antal. ^{Naar De er under Kontrol og Ledelse} ✓

Spørgsmaalet er endnu aabent, eftersom Marineministeriet ikke har
taget sit Standpunkt, men jeg befrygter, at det hele ikke foreløbig bli-
ver til noget af økonomiske Grunde, og at vi beholder vore U-Baads-Ud-
kig staaende udækket og frysende og ^{spredte} oprette rundt paa 4 Projektørplæ-
cementer, hvad der ikke letter Kommunikationen.

Jeg skal hermed slutte mit Foredrag.

Udvalget har ment med sine Ideer og Forslag at arbejde henimod et
mere krigsmæssigt Kampberedskab af vore Skibsbesætninger. Selv om vi
lever i en ^{Medgang og fald} Periode, da Forholdene ikke kan andet end skabe Mismod
indenfor Marinen, da gælder det om i Stort og Smaat at arbejde paa at
holde vor Standart oppe, med Motivet "Never give up."

-----oooOooo-----